

Asia: VN/22906/2020

Digitalisaation edistämisen ohjelman (Digiohjelma) lainsäädäntötyöryhmän koonti ja näkemykset digitalisaation säädöstilanteesta ja muutosehdotuksista

Työryhmä toivoo vapaata palautetta tunnistamiinsa tunnistamistaan teemoista ja niistä tehdyistä johtopäätöksistä

1. Onko muistiossa tunnistettu digitalisaation edistämisen kannalta keskeiset teemat lainsäädännön näkökulmasta?

-

2. Onko jokin teema jäänyt kokonaan tunnistamatta?

Ei ole lausuttavaa, katso kohta 4

a. Työryhmän näkemykset lainvalmistelun kehittämistarpeista (luku 2 alalukuineen)

Ei ole lausuttavaa, katso kohta 4

b. Työryhmän näkemykset nykylainsäädännön soveltamisen tukemisesta (luku 3 alalukuineen)

Ei ole lausuttavaa, katso kohta 4

c. Työryhmän näkemykset nykylainsäädännön arviointitarpeista (luku 4 alalukuineen)

Ei ole lausuttavaa, katso kohta 4

4. Vapaa palaute?

Digitaalinen asiointi ei ole itsestäänselvyys eikä uusi normaali kaikille käyttäjäryhmille esim. kuurot, maahanmuuttajat, lukihäiriöiset, liikuntarajoitteiset. Dokumentissa nostetut asiat digituesta ja saavutettavuus- ja esteettömyysdirektiiveistä sekä niiden huomioimisesta (koko ajan rinnakkain) digipalveluiden kehittämisen kannalta on tärkeää. Myös vaihtoehtoinen palveluiden saatavuus on turvattava riittävällä tasolla.

Ohjelmassa todetaan, että jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä – mikäli asianomainen tarvitsee tulkkia, niin niiden saatavuus voi usein osoittautua ”aiheeton viivytys”-näkökulmasta vaikeaksi.

Viimeksi (12/2022) Kuurojen liitto on kertonut, että KELAn tulkkauspalvelussa on suuria puutteita ja kuurot jäävät liian usein tulkkeja, joita he tarvitsevat erilaisissa tilaisuuksissa ja asiointeihin. Oikeus tulkkeihin on laissa määritelty subjektiivinen oikeus. Myös vammaispalvelulain säädökset ja vammaisten oikeudet täytyy huomioida sovellettavina lakeina riittävän selkeästi.

Työryhmän vaihtoehto saavutettavuus- ja esteettömyyssäätelyn (ja vammaispalvelujen) eriyttäminen omaksi säädökseksi on vaihtoehto, joka toisi yhdenvertaisen asioimisen ja perusoikeuksien toteutumisen paremmin esiin kuin että ne ovat erillisinä lakeina.

Myös vaihtoehto arvioida digipalvelulain 2 luvun yhdistämistä sähköisen asiointilain kanssa on hyvä, mikäli muiden lakien soveltaminen tuodaan riittävän selkeästi esiin kaikille käyttäjäryhmille. Tällä muutoksella soveltamisalan monimutkaisuus ja velvoittavuus nykyisessä digipalvelulaissa (2 ja 3 luvun osalta) selkeytyy, kuten arvioitte. Saavutettavuudesta ja esteettömyydestä tulevien lakien osalta tulee huomioida tässäkin vammaisten oikeuksien turvaaminen.

Gieda Emilia
Suomen Humanistinen ammattikorkeakoulu